

DOMYŚLNY (11) *ai*

o *jasne*.

comp domyślni(e)jszy (1).

sg m N domyślny, domyślni(e)jszy (3). \diamond *G* domyśln(e)go (1). \diamond *A* domyśln(e)go (2). \diamond *pl N m* *pers* domyślni (1). *subst* domyśln(e) (3). \diamond *G* domyślnych (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w.

1. *Domniemany, przypuszczalny, taki, którego trzeba się domyślać; coniecturalis Cn (1) : Praedicamentum, slavathnosc, pospolite slavathnoscy vel wsithkich rzeczy pospolita bithnosc vel vyslovyenye, znamyonviacza wlosnosc, przirodzona, wlyana, nabyta rzeczy wydanych y domyślnych BartBydg 121b.*

2. *Łatwo domyślający się, przenikliwy, bystry, przewidujący, przemyślny, sprytny, inteligentny, dowcipny; chytry, podejrzliwy; acer, acutus, argutus, bonarum artium homo, callidus, capitali ingenio, consideratus, extra omnem ingenii aleam positus, industrius, ingeniatus, ingenio acutissimus, ingenii plenus, ingeniosus, mercurialis, non inargutus, peracer, peracutus, perargutus, peringeniosus, peritus, perspicax, praesagus, praestans a. praesens a. promptus ingenio, providens, providus, sagax, sapiens, sensatus, solers, ad perspicendum summo ingenio praeditus, versatus Cn (7) : Pierśi miąłfe á fzyrokie człowika też mocznego/ łmiałego znamionuią, który też bywa pyłzny, gniewny, łkapy/ zawifny/ drapieżny y domyślny więcej niż potrzeba. GlabGad P4.*

Wyrażenia: »rozumem domyślny; rozumu domyślnego« (1 : 1): Ten powiadał że dyabli łą żywi cicho, á wezwani cichożywowie (iako y ludzie) rozumem domyślni, ducha cirpiącego, ciała powietrznego, bytu wiecznego, z tego lepak pięciorga, troie z ludzmi iest im pospolite BielŻyw 91; przeto taci bywaią boiażni/ nie trwali w pracy/ nie barzo chytry ani też barzo prosci, rozumu domyślnego GlabGad O6v.

»sam przez się domyślny« (1): Iniussus, Non iussus – Sam przez się domislni. Calep 538b.

»domyślny ku złemu« (1): GlabGad P3v cf »chytry a domyślny«.

Szeregi: »chytry a domyślny« (1): Paznocti krotkie, złey woley człowika y niezgodnego daią znać, takież chytrego á domyślnego zwłazcza ku złemu. GlabGad P3v.

»dowcipny i domyślny« (1): Był tedy wąż chytrfzy [Et serpens erat callidior] nád ine wżytki zwierzęta polne [...] (marg) Nád ine wżytki zwierzęta dowcipnieyfzy y domyslneyfzy [!] w którym zwierzęciu wżytki dary od Bogá nádáne Czárth wywrocił [...] (–) BibRadz I 2v.

»z głupia chytry, baczny i na wszystko domyślny« (1) : Ięzik łzepietliwy znamio. z głupia chytre⁸⁰, barzo baczno y na wżytko domyślnego GlabGad O3.

3. *Wyrażony w formie sentencji, maksymy, aforystyczny [w pl] (3) :*

Wyrażenia: »domyślnie rozumy, przykłady« (2 : 1): Domyślnie iego [Dyjogenesa] przykłady te łą. Ku obronie łwey każdy ma albo przyjaciela albo nieprzyjaciela mieć BielŻyw 76; Ktorego [Teofrasta] domyślnie rozumy ty łą. Tak nam łłufze dołwiadczone przyjacioly miłować, iako ie miłuiąc dołwiadczać. BielŻyw 107, 7.

Synonimy: 2. baczny, biegły, bystry, chytry, dowcipny, mądry, roztropny, rozumny, rozważny, sprawny, subtylny.

Cf **NIEDOMYŚLNY**

BC